

PRESENTACIÓ

Aquest any 2002 es compleixen els cinquanta anys de la fundació del Patronat d'Estudis Osonencs i també de la publicació de la revista *Ausa* i amb aquest motiu des de la direcció de la revista i des del seu Consell de Redacció es va decidir dedicar aquest volum, el XX, a commemorar l'efemèride. Per aquest motiu, els dos números del present 2002 formaran el volum del cinquantenari.

Aquesta commemoració, com totes les fites que d'una manera o altra ens posen de manifest el pas del temps, és una oportunitat excel·lent per portar a terme una reflexió crítica sobre el passat i sobre el present per tal d'establir també estratègies de futur. Per seguir treballant en el món de la cultura feta des d'Osona ens cal apostar constantment per propostes que tot i essent innovadores aportin ingredients substantius en l'objectiu de marcar noves fites, de construir futur. I això només és possible si som capaços de mirar críticament el camí que hem recorregut no com a institució compromesa amb la cultura, sinó, bàsicament, el camí que hem recorregut junt amb la societat de la qual formem part.

Hem escollit la vintena de disciplines en què el Patronat d'Estudis Osonencs s'ha projectat i aquelles que hem considerat absolutament indispensables per emmarcar l'evolució de la comarca d'Osona en els últims cinquanta anys, i n'hem buscat una descripció valorativa: una anàlisi crítica qualificada tant de diferents disciplines com de diferents aspectes de la cultura i societat osonenques a partir de la perspectiva dels cinquanta anys d'existència del Patronat d'Estudis Osonencs i de la revista *Ausa*. Aquesta és la proposta que us presentem en la primera part del volum que ara encetem, volum que encapçalem amb una obra de Josep Vernis i un poema inèdit de Miquel Martí i Pol.

En el número d'*Ausa* que correspon al segon semestre hem volgut seguir la nostra línia habitual de treball, consistent a publicar aquells treballs d'investi-

gació o de digna divulgació que tenen el vistiplau del Consell de Redacció, amb l'aquiescència del Consell Assessor.

En tota commemoració, però, resulta necessari també retre homenatge a la gent que l'ha fet possible, a les persones que han fet que aquesta revista arribés al seu primer cinquantenari. El primer número de la revista va aparèixer el setembre de 1952, només mig any després de la creació del Patronat d'Estudis Osonencs. En estreta col·laboració amb els directors de les seccions, la primera direcció de la revista va anar a càrrec del Dr. Eduard Junyent. En morir aquest, el 1978, prengué el relleu Ramon Ordeig, amb un consell de redacció format per Miquel S. Gros, Maria-Mercè Miró, Ramon Ordeig i Antoni Pladevall i Font. El 1988 la Junta Rectora del Patronat nomenà a les senyores M. Carme Rosés i M. Àngels Ferrer com a coordinadores de la revista, i el Consell de Redacció quedà format per Ramon Ordeig, Miquel S. Gros, Maria-Mercè Miró i Antoni Pladevall i Font. El 1990 es nomenà director a Antoni Pladevall i Arumí i com a sotsdirectora, M. Carme Rosés. El Consell de Redacció quedà format per Antoni Caballé, Miquel S. Gros, Maria-Mercè Miró, Ramon Ordeig, Antoni Pladevall i Font, Ignasi Roviró i Josep Ylla. La següent renovació en l'estructura de la revista tingué lloc el juny de 1994. Ignasi Roviró fou nomenat director i Rafel Ginebra, sotsdirector. El Consell de Redacció quedà format per Miquel S. Gros, Maria-Mercè Miró, Ramon Ordeig, Antoni Pladevall i Arumí, Antoni Pladevall i Font, Carme Rosés i Josep Ylla, i s'incorporà a l'estructura, com a correctora, Mercè Rial. La següent remodelació tingué lloc ja l'any 2000, i en aquest cas va ser una renovació més àmplia, que afectà tant aspectes organitzatius com aspectes d'edició. Tot i mantenint-se la direcció es va remodelar el Consell de Redacció fent-lo coincidir amb el Consell d'Estudis del Patronat d'Estudis Osonencs. Així, aquest Consell de Redacció va passar a estar format en funció de la composició del Consell d'Estudis. Per altra banda, es va incorporar a l'estructura organitzativa de la revista un Consell Assessor, format per persones de reconegut prestigi, que exerceixen, cada una en la seva especialitat, una tasca de supervisió i consultoria sobre els continguts dels articles de la revista. La composició inicial d'aquest Consell Assessor fou: Antoni M. Badia i Margarit (Universitat de Barcelona), Miquel Batllori (Institut d'Estudis Catalans), Pierre Bonnassie (Université de Toulouse-le-Mirail), Paul H. Freedman (Dept. of History, Yale University), Miquel S. Gros (Arxiu i Biblioteca Epis-

copal de Vic), Albert Hauf (Universitat de València), Antoni Pladevall i Font (Institut d'Estudis Catalans), Salvador Reguant (Universitat de Barcelona), Jordi Sales Coderch (Universitat de Barcelona). A tots ells, gràcies! L'*Ausa* s'ha alimentat del seu bon saber.

A partir del volum XIX, i en virtut del conveni signat entre el Patronat d'Estudis Osonencs i el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya, la revista *Ausa* és buidada sistemàticament a la Base de Dades de Sumaris del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya on els articles són accessibles a text complet i on, a partir de la digitalització retrospectiva portada a terme gràcies al suport de la Diputació de Barcelona i com a part de la commemoració del 50è aniversari del Patronat d'Estudis Osonencs i de l'*Ausa*, hi ha accessible en l'actualitat la totalitat de la revista.

Els treballs publicats a la nostra revista ocupen 19 volums, amb un total de 8.711 pàgines, 321 autors diferents i 816 articles. Els articles podem agrupar-los sota els criteris habituals que el Patronat d'Estudis Osonencs utilitza per abraçar el conjunt de la cultura en què treballa. Així doncs, tenim 59 articles d'arqueologia; 74 d'art; 15 de bibliografies, inventaris i catàlegs; 138 de biografies; 84 de ciències; 58 de creació literària; 45 de filosofia i ideari, 18 de folklore; 256 d'història i 69 de llengua i literatura.

Tot plegat un bell tresor que ens obliga i ens estimula, com a Ícar, a sortir dels laberints. I si l'ímpetu irreflexiu i la natura voluble de la cera perderen el jove grec, els cinquanta anys de l'*Ausa* mostren que el treball del Patronat d'Estudis Osonencs és una aposta de futur.

PRIMERA PART

CINQUANTA ANYS DE CULTURA A OSONA